

Sygn. akt: I C 374/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Aleksandra Gawlas
Protokolant:	stażysta Renata Schurgacz

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2015 r. w Kędzierzynie-Koźlu

sprawy z powództwa **K. G.**

przeciwko I. A.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od pozwanego K. G. na rzecz pozwanej I. A. kwotę 3.518,48 zł (trzy tysiące pięćset osiemnaście złotych 48/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 374/14

UZASADNIENIE

Powód K. G. wystąpił przeciwko pozwanej I. A. o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy z dnia 11.05.2009r., mocą której ojciec pozwanej - W. P., darował jej nieruchomość położoną w Z., stanowiącą teren zabudowany w postaci działki nr (...), o pow. 0,0600 ha, dla której Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu, Wydział V Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...), a nadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz ww. kosztów procesu.

K. G. argumentował, iż prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...)K. G. z siedzibą w O., w ramach której zbył na rzecz W. P. (ojca pozwanej) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Z. towar, nieuzyskując należnej zapłaty. Na podstawie tytułów wykonawczych w postaci: zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Opolu, Wydziału V Gospodarczego z dnia 22 stycznia 2014r. (sygn. akt V GC 844/12), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyroku Sądu Rejonowego w Opolu, Wydziału V Gospodarczego, z dnia 17 października 2012 r. (sygn. akt V GC 845/12), powód wszczął przeciwko W. P. postępowania egzekucyjne, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie-Koźlu D. K., w sprawach opatrzonych sygn. akt: Km 1497/14 i Km 1532/14, które nie doprowadziły jednak do zaspokojenia jego należności. W ocenie powoda, składnikiem majątku dłużnika, z którego mógłby skutecznie dochodzić zaspokojenia, było prawo współwłasności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), przeniesione na rzecz córki pozwanego I. A.. K. G. stanął na stanowisku, iż przekazując pozwanej ww. składnik majątku, W. P. miał świadomość możliwości powstania zobowiązań w niedalekiej przyszłości oraz, że działał on w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, doprowadzając tym samym do ziszczenia się przesłanek z art. 530 k.c.

W odpowiedzi na pozew, I. A. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu.

Pozwana zaprzeczyła, jakoby nabycie przez nią, od rodziców: W. P. i T. P., prawa własności opisanej przez powoda nieruchomości, dokonane zostało z zamiarem pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli W. P., a także, aby do takiego pokrzywdzenia w wyniku zawarcia umowy w ogóle doszło. Jak podniosła, w dacie zawarcia rzeczony umowy, W. P. nie posiadał żadnego zadłużenia grożącego niewypłacalnością lub mogącego wpłynąć na taką niewypłacalność w przyszłości, poza kredytami bankowymi związanymi z prowadzoną działalnością. Brak było również jakichkolwiek zatorów płatniczych, czy spraw sądowych związanych z zadłużeniem, które mogłyby uzasadniać złą sytuację finansową W. P.. Przyczyną powstania po jego stronie problemów finansowych, był splot wielu zdarzeń i czynników zewnętrznych, a to: ustawowy wzrost podatku VAT, wzrost ceny oleju napędowego i materiałów budowlanych oraz niekorzystne warunki atmosferyczne, które uniemożliwiły ww. terminową realizację przyjętych zleceń (w tym od Gminy K.) oraz naraziły W. P. na dodatkowe restrykcje finansowe w postaci kar umownych. Miało to jednak miejsce dopiero w 2011r. Dokonując zaś czynności darowizny w 2009r. ani W. P., ani tym bardziej pozwana nie przewidywali, ani nawet przy dochowaniu należytej staranności nie mogli przewidzieć sytuacji utraty płynności finansowej przez W. P., a tym bardziej nie działali w jakimkolwiek zamiarze pokrzywdzenia ówczesnych czy przyszłych wierzycieli.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. G. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Usługowo-Handlowa (...) K. G. z siedzibą w O. w zakresie sprzedaży hurtowej wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego.

W latach 1992 – 2012 W. P. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w Z. w zakresie wykonywania instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzowanych.

Bezsporne.

W roku 2008r. dochód W. P. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej zamknął się kwotą 432.045,51zł. W roku 2009r. dochód ww. wyniósł 32.315,16zł. W roku 2010r. dochód W. P. zamknął się kwotą 111.662,57zł. W roku 2011 ww. osiągnął stratę w kwocie 110.434,68zł. W roku 2012r. W. P. poniósł stratę w kwocie 21.501,89zł.

Od 27 stycznia 1993r. W. P. posiadał rachunek bieżący na działalność gospodarczą w Banku Spółdzielczym w G. Oddział w Z.. Na dzień 14 stycznia 2009r., jak i poprzednich okresach czasu, rachunek nie był zajęty w postępowaniach egzekucyjnych. Średnie miesięczne obroty na rachunku za 2008r. zamykały się kwotą sześciocyfrową. Jednocześnie na dzień 14 stycznia 2009r. zdolność kredytowa W. P. w wymienionym banku wynosiła 300.000zł, natomiast na dzień 25 maja 2009r. W. P. posiadał zdolność kredytową zabezpieczającą zamówienia budowlane do wysokości 4.700.000zł. Na dzień 19 kwietnia 2010r. zdolność kredytowa W. P. w Banku Spółdzielczym w G. Oddział Z. zabezpieczająca zamówienia budowlane wynosiła 1.000.000 zł.

Wg stanu na dzień 20.04.2010r. oraz na dzień 21.06.2011r. W. P. nie posiadał zaległości podatkowych. Nie posiadał również zaległości z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

Dowody:

- poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia zaświadczenia z dnia 14.01.2009r. – k. 117,
- poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia pisma z dnia 25.05.2009r. – k. 118,
- poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach z dnia 20.04.2010r. – k. 119-120,
- poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek ZUS – k. 121,

- poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia pisma z dnia 19.04.2010r. – k. 122,
- poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach z dnia 21.06.2011r. – k.123-124,
- poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek ZUS – k. 125,
- poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopie zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 – k. 218-232,
- wyjaśnienia pozwanej I. A. – k. 204-205.

Dnia 30.04.2010r. pomiędzy Gminą K.a W. P.prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w Z., doszło do zawarcia umowy, której przedmiotem była budowa kanalizacji sanitarnej w G.z wymianą sieci wodociągów z rur azbestowych na inne. Umowę zawarto w związku z zakończeniem postępowania związanego z przetargiem ogłoszonym przez wskazaną Gminę, w którym oferta złożona przez W. P.uznana została za najkorzystniejszą.

W związku z realizacją powyższej umowy, w 2010r. W. P. nawiązał współpracę z K. G.. W jej ramach nabywał od kontrahenta materiały budowlane. W okresie od czerwca 2010r. do połowy 2011r. K. G. wystawił faktury VAT na łączną kwotę 179.996,12 zł, którą W. P. uregulował w całości.

Dowody:

- zawiadomienie z dnia 26.04.2010r. – k. 108-112,
- umowa z dnia 30.04.2010r. – k. 113-116,
- oferta w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego – k. 239,
- oświadczenie – k. 127,
- wyjaśnienia pozwanej I. A. - k. 204-205.

W połowie 2011r. przedsiębiorstwo prowadzone przez W. P. stopniowo zaczęło tracić zdolność do bieżącego regulowania wymagalnych wierzytelności. W tym czasie ww. realizował umowę z dnia 30.04.2010r. zawartą z Gminą K. oraz prowadził roboty budowlane w J.. Przyjęty przez inwestora (Gminę K.), transzowy system płatności za poszczególne etapy realizacji umowy z dnia 30.04.2010r. oraz niekorzystne warunki gruntowe utrudniające prowadzenie robót budowlanych w J. skutkowały niedochowaniem przez W. P. terminów realizacji zawartych kontraktów, w konsekwencji zaś obarczyły tego ostatniego obowiązkiem zapłaty kar umownych. W tym czasie, w zw. z ustaleniem nowych, wyższych stawek podatku VAT, wzrosły ceny oleju napędowego i materiałów budowlanych, podnosząc tym samym koszty realizacji inwestycji budowlanych.

Dowody:

- wyjaśnienia pozwanej I. A. – k. 204-205.

W okresie od dnia 28 czerwca 2011r. do dnia 04 listopada 2011r. K. G., w związku ze sprzedażą na rzecz W. P. materiałów budowlanych, wystawił następujące faktury VAT:

- nr (...) z dnia 28.06.2011r. na kwotę 3.556,25zł z terminem płatności do dnia 27.08.2011r.,
- nr (...) z dnia 13.08.2011r. na kwotę 3.129,53zł z terminem płatności do dnia 12.10.2011r.,

W wyniku osiągnięcia porozumienia, jeszcze w 2013r. I. A. uregulowała w całości zadłużenie W. P. względem K. G. w kwocie 77.787 zł, tj. w zakresie należności głównej, dokonując następujących wpłat na rachunek bankowy powoda:

- dnia 2.12.2013r. - kwoty 47.991,30zł
- dnia 2.12.2013r. - kwoty 4.795,70zł,
- dnia 31.12.2013r. – kwoty 16.191,83zł,
- dnia 31.12.2013r. – kwoty 5.000zł,
- dnia 31.12.2013r. – kwoty 3.808,17zł.

Dowody:

- pismo W. P. z dnia 19.11.2013r., k. 138
- potwierdzenia wpłat – k. 139-143.

Wyrokiem łącznym z dnia 22.01.2014r., wydanym w sprawie opatrzonej sygn. akt V GC 844/12, Sąd Rejonowy w Opolu, Wydział V Gospodarczy zasądził od pozwanego W. P. na rzecz powoda K. G. odsetki ustawowe od kwot: 2.529,67zł od dnia 3.06.2013r. do dnia 01.12.2013r., 391,88zł od dnia 12.10.2011r. do dnia 01.12.2013r., 3.129,53zł od dnia 13.10.2011r. do dnia 01.12.2013r., 10.973,74zł od dnia 01.11.2011r. do dnia 1.12.2013r., 8.983,50zł od dnia 23.11.2011r. do dnia 01.12.2013r., 1.520,35zł od dnia 6.12.2011r. do dnia 01.12.2013r., 4.283,43 od dnia 28.12.2011r. do dnia 01.12.2013r. wraz z kosztami procesu w kwocie 12.641zł. Sąd umorzył postępowanie w zakresie należności głównej w kwocie 47.991,30 zł.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Opolu V Wydziału Gospodarczego z dnia 26.02.2014r. (V GC 844/12) wyrok łączny z dnia 22.01.2014r. został opatrzony klauzulą wykonalności.

Postanowieniem z dnia 12.02.2014r. wydanym w sprawie V GC 1252/12, Sąd Rejonowy w Opolu, Wydział V Gospodarczy umorzył postępowanie w sprawie oraz zasądził od pozwanego W. P. na rzecz powoda K. G. kwotę 5.097zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Dowody:

- odpis wyroku łącznego SR w Opolu z dnia 22.01.2014r. wraz z klauzulą wykonalności – k. 16,
- odpis postanowienia SR w Opolu z dnia 12.02.2014r. – k. 18.

Pismem z dnia 17.02.2014r. powód poinformował W. P. o umorzeniu niezapłaconych odsetek ustawowych od należności głównej, objętej postępowaniem sądowym toczącym się przed Sądem Rejonowym w Opolu pod sygn. akt V GC 844/12.

Pismem opatrzonym tożsamą datą, powód poinformował W. P. o umorzeniu niezapłaconych odsetek ustawowych od należności głównej, objętej postępowaniem sądowym toczącym się przed Sądem Rejonowym w Opolu pod sygn. akt V GC 1252/12.

Dowody:

- pisma powoda z dnia 17.02.2014r. – k. 144 - 145.

W dniu 02 kwietnia 2014r., na wniosek K. G., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie-Koźlu D. K. wszczęła egzekucję przeciwko W. P. w sprawie opatrzonej sygn. akt Km 1497/14. Podstawę egzekucji stanowił tytuł

wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 17.10.2012r. w sprawie V GC 845/12, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności, zaś należność główna opiewała na kwotę 9.987,66 zł.

W dniu 03 kwietnia 2014r., na wniosek K. G., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie-Koźlu D. K. wszczął egzekucję przeciwko W. P. w sprawie opatrzonej sygn. akt Km 1532/14. Podstawę egzekucji stanowił tytuł wykonawczy w postaci wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 26.02.2014r. w sprawie V GC 844/12, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności, zaś na należność objętą tytułem wykonawczym składały się następujące kwoty: 2.441 zł tytułem kosztów procesu, 10.260 zł tytułem zastępstwa prawnego.

Dowody:

- zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 2.04.2014r. – k. 19,
- zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 3.04.2014r. – k. 20.

Jednocześnie, pismem z dnia 02 kwietnia 2014r. K. G. wezwał I. A. do zapłaty pozostałej części należności w łącznej wysokości 27.791,66zł, a objętej tytułami wykonawczymi w sprawach V GC 845/1, V GC 844/12, V GC 1252/12, do dnia 16.04.2014r., pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, z tytułu wierzytelności przysługującej mu wobec W. P..

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie-Koźlu D. K. wyegzekwował od dłużnika W. P. i przekazał wierzycielowi K. G. następujące kwoty: 60zł, 238,92zł, 43,57zł, 6zł, 66,05zł, 502,06zł, 92,08zł, 442,06zł, 38,36zł, 77,43zł, 552,78zł, 552,78zł, 552,78zł, 543,52zł, 247zł - łącznie 4.015,39 zł.

Aktualnie, zadłużenie W. P. wobec K. G. zamyka się zatem kwotą niższą aniżeli wskazaną w wezwaniu do zapłaty z dnia 02 kwietnia 2014r. Na należność składają się w przeważającej mierze koszty postępowania sądowych w sprawach opatrzonej sygn. akt: V GC 844/12, V GC 845/12, V GC 1252/12.

Dowody:

- wezwanie do zapłaty z dnia 02.04.2014r. wraz z dowodem nadania – k. 80-81,
- dowody wpłat – k. 170-184,
- wyjaśnienia pozwanej I. A. – k. 204-205.

Umową z dnia 11 maja 2009r. małżonkowie W. P. i T. P. darowali córce I. A. wchodzącą do ich majątku wspólnego nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym, położoną w Z. przy ul. (...) A. 45, składającą się z działki nr (...) (mapa nr 4) o powierzchni 0,0600 ha, dla której Sąd Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu prowadzi księgę wieczystą (...). Nieruchomość zabudowana jest budynkiem mieszkalnym, który stanowi centrum życiowe I. A. oraz jej rodziców, a od ślubu w 2006r. także męża pozwanej, a następnie ich dziecka. W 2008r. I. A. rozstała się z mężem. Decyzją W. P. i T. P. o przysporzeniu na rzecz córki była między innymi następstwem jej sytuacji życiowej. Rodzice chcieli zapewnić córce oraz wnukowi zaplecze nie tylko mieszkaniowe, ale i majątkowe. Ponadto, W. P. i T. P., wcześniej darowali własność innej nieruchomości starszemu synowi.

Wartość nieruchomości w umowie darowizny została określona przez strony na kwotę 350.000zł. Jednocześnie I. A. obciążyla nieruchomość służebnością osobistą mieszkania, którą ustanowiła na rzecz rodziców. W dacie darowizny w dziale IV księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości widniał wpis hipoteki zwykłej w kwocie 150.000zł oraz hipoteki kaucyjnej do kwoty 11.900zł na rzecz Banku Spółdzielczego w G. Oddziału w Z..

Dowody:

- wydruk z elektronicznej księgi wieczystej nr (...) z dnia 9.05.2014r. – k. 21-27,

- umowa darowizny z dnia 1.05.2009r. – k. 28-30,
- wyjaśnienia pozwanej I. A. – k. 204-205 .

Po dokonaniu przysporzenia na rzecz I. A. w majątku małżonków W. P. i T. P. pozostało prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej położonej w R., o powierzchni 0,5015 ha oraz prawo własności posadowionych na niej budynków gospodarczego oraz magazynu, objętych księgą wieczystą Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu, Wydziału V Ksiąg Wieczystych nr (...), o wartości 1.500.000zł. Prawa obciążone są hipoteką umowną na rzecz Banku Spółdzielczego w G. Oddziału w Z. w kwocie 1.071.000zł (wniosek o wpis z dnia 27.04.2012r.), hipoteką przymusową w kwocie 53.052,50 zł na rzecz K. G. (wniosek o wpis z dnia 17.01.2013r.) oraz hipoteką przymusową w kwocie 95.894,51 na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (wniosek z dnia 29.03.2013r.).

Dowody:

- wydruk z elektronicznej księgi wieczystej nr (...) z dnia 9.05.2014r. – k. 67-77,
- wyjaśnienia pozwanej I. A. – k. 204-205.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało oddalić.

Podstawą roszczenia K. G. są: art. 530 zd. 1 k.c. w zw. z art. 527 § 1 i 2 k.c. oraz z art. 528 k.c., wedle treści których, gdy skutek czynności prawnej dłużnika, osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. O zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli mówimy wówczas, gdy skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (art. 530 zd. 1 k.c. w zw. z art. 527 § 1 i 2 k.c.). Jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z zamiarem pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, o zamiarze dłużnika (art. 530 zd. 1 k.c. w zw. z art. 528 k.c.).

Ustalenia faktyczne w sprawie poddanej ocenie Sądu Rejonowego zostały poczynione w oparciu o dowody z dokumentów prywatnych, urzędowych, a nadto w oparciu o wyjaśnienia pozwanej I. A. przesłuchanej w charakterze strony.

Okoliczności faktyczne miały charakter bezsporny, co do zawarcia umowy darowizny, mocą której W. P. i T. P. przenieśli na rzecz I. A. prawo własności nieruchomości położonej w Z., stanowiącej teren zabudowany w postaci działki nr (...), z mapy nr 4, o pow. 0,0600 ha, dla której Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu, Wydział V Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz co do zaspokojenia w przeważającej mierze wierzytelności powoda.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy w realiach niniejszej sprawy w istocie doszło do przyjęcia przez I. A. (obdarowaną) korzyści majątkowej, w okolicznościach działania darczyńcy W. P. z zamiarem pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, tj. w celu utrudnienia i opóźnienia zaspokojenia przyszłych zobowiązań.

W świetle całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, sąd stanął na stanowisku, iż w sprawie nie doszło do ziszczenia się przesłanek składających się na prawną konstrukcję instytucji skargi pauliańskiej, uregulowanej w art. 530 zd. 1 k.c. w zw. z art. 527 § 1 i 2 k.c. oraz w zw. z art. 528 k.c.

Wierzycielem przyszłym, w rozumieniu art. 530 k.c. jest taki wierzyciel, którego wierzytelność (roszczenie) jeszcze nie istnieje w sensie prawnym, w chwili dokonywania przez dłużnika (przyszłego dłużnika) czynności prawnej w warunkach określonych w przepisie art. 527 § 1 k.c. Chroniona wierzytelność powinna przy tym powstać najpóźniej

w chwili wniesienia skargi pauliańskiej albo co najmniej w chwili wyrokowania (zob. Andrzej Janiak „Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna”, opubl. LEX 2014). Konieczną przesłanką zaskarżenia przez wierzyciela czynności prawnej dłużnika dokonanej przed powstaniem jego wierzytelności jest jednak to, by dłużnik przy dokonywaniu czynności działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. W komentowanym przepisie ustawodawca zaostriżył zatem wymagania co do subiektywnej przesłanki skargi pauliańskiej, jaką jest stan świadomości dłużnika dokonującego czynności prawnej krzywdzącej wierzycieli. Nie jest tym samym wystarczające, by dłużnik miał świadomość pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Wymagane jest, by dłużnik miał „zamiar pokrzywdzenia”, a więc by działał kierunkowo, umyślnie, czyli świadomie i celowo (B. Łubkowski (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 1248; W. Popiołek, Skarb Państwa jako poręczyciel dłużnika, wobec którego przyjęto układ w postępowaniu układowym, Rejent 1997, nr 12, s. 34 i n.; tenże (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, 2009, s. 213; M. Milanowska, Skarga..., s. 13 i n.; P. Machnikowski (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2008, s. 948; M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 1256).

W wyroku z dnia 28 marca 2003 r. (sygn. IV CKN 1965/00, LEX nr 146428) Sąd Najwyższy wyraził zasługujący na pełną aprobatę pogląd, wedle którego „w świetle art. 527 i 530 k.c. zachodzą istotne różnice w sytuacji, gdy uznania za bezskuteczną dochodzi wierzyciel, którego wierzytelność już istniała w chwili dokonywania tej czynności, lub wierzyciel, którego wierzytelność dopiero powstanie w przyszłości. W pierwszym przypadku wystarczy, że dłużnik działał tylko ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, w drugim natomiast przepis art. 530 k.c. wymaga, aby dłużnik, dokonując czynności, działał z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela.” W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że ustawodawca, wprowadzając rozróżnienie na: świadomość dłużnika o pokrzywdzeniu aktualnych wierzycieli i zamiar pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, położył w tym drugim przypadku nacisk na to, aby dłużnik nie tylko zdawał sobie sprawę ze skutków swoich działań, ale dodatkowo wymaga od dłużnika świadomego dążenia do pokrzywdzenia wierzycieli. Dokonując czynności, dłużnik musi mieć zatem zamiar zmniejszenia swojego majątku, aby uniemożliwić lub przynajmniej ograniczyć w ten sposób możliwość zaspokojenia się przyszłego wierzyciela (por. wyrok SN z dnia 6 marca 2009 r., II CSK 592/08, LEX nr 4944007; uzasadnienie wyroku SN z dnia 9 listopada 2011 r., II CSK 64/11, OSNC-ZD 2013, nr 1, poz. 5; wyrok SA w Łodzi z dnia 21 stycznia 2013 r., I ACA 1041/12, LEX nr 1282709; wyrok SA w Lublinie z dnia 25 kwietnia 2013 r., I ACA 41/13, LEX nr 1321990). Należy jednak odnotować wyrok SN z dnia 7 lutego 2008 r. (V CSK 434/07, LEX nr 393901). Zdaniem Sądu Najwyższego, zamiar pokrzywdzenia należy przyjąć także u takiego dłużnika, który w chwili dokonywania czynności liczył się z tym, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że czynność jego może być połączona z ich krzywdą (zob. Andrzej Janiak „Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna”, opubl. LEX 2014).

W realiach niniejszej sprawy, darczyńcy nie można przypisać zamiaru pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli w rozumieniu art. 530 k.c.

W pierwszej kolejności zważyć należy, że jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, w dacie sporządzenia umowy darowizny nieruchomości w 2009r., ani W. P., ani pozwana I. A., nie mogli nie tylko wiedzieć, ale nawet przy zachowaniu należytej staranności przypuszczać, że owa czynność spowoduje pokrzywdzenie przyszłych wierzycieli. Na okoliczność stanu majątkowego oraz zakresu zobowiązań W. P. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej strona pozwana złożyła stosowną dokumentację, w postaci m.in. zaświadczeń o niezaleganiu w opłacaniu przez W. P. składek na ubezpieczenie społeczne za 2010r. i 2011r., zaświadczeń Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. o niezaleganiu przez niego jeszcze w 2011r. w zakresie należności podatkowych czy wreszcie oświadczeń Banku Spółdzielczego w G. Oddziału w Z. w przedmiocie zdolności kredytowej W. P. w latach 2009 i 2010. Na podstawie przedstawionych dokumentów można z całą pewnością wyprowadzić wniosek, że zarówno w dacie przysporzenia, jak i przynajmniej do połowy 2011r., prowadzona przez W. P. działalność gospodarcza była działalnością dochodową, że na bieżąco regulował on zobowiązania wobec wierzycieli, w tym należności publicznoskarbowe i należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. Z dołączonych przez stronę pozwaną oświadczeń Banku Spółdzielczego w Ł. jednocześnie wynika, że w kwietniu 2010r. W. P. posiadał zdolność kredytową zabezpieczającą zamówienia budowlane do wysokości 1.000.000 zł. Dłużnik nie posiadał również żadnego zadłużenia grożącego niewypłacalnością. Natomiast w 2009r., tj. w okresie, w którym doszło do rozporządzenia majątkiem

dłużnika, W. P. posiadał zdolność kredytową do 4.700.000 zł (oświadczenie BS w Ł. z dnia 25.05. (...)). Co nadto nie uszło uwadze sądu, jeszcze w 2010r. W. P. na bieżąco regulował zobowiązania finansowe względem powoda z tytułu nabywanych u niego materiałów budowlanych. Co najmniej do kwietnia 2011r. powód z tytułu łączącej go z W. P. współpracy wystawił faktury VAT na łączną kwotę w wysokości prawie 180.000 zł, co W. P. w całości spłacił (k. 127). Podkreślić jednocześnie należy, że dłużnik, również po powstaniu zadłużenia nie uchylał się od obowiązku zapłaty względem powoda, o czym świadczy chociażby jego pismo z dnia 02.11.2011r. (k. 136), w którym prosi o cierpliwość i wyrozumiałość w zwłocie z dokonywaniem płatności. Z kolei w 2013r. pozwana w imieniu W. P. prowadziła z powodem rozmowy zmierzające do ugodowego zakończenia sporu, na co powód wyraził zgodę, oświadczając, że zrzeknie się roszczeń w zakresie odsetek i kosztów procesu (pisma powoda z dnia 17.02.2014r., k. 144-145). Jeszcze w roku 2013r. cała należność główna K. G. wynikająca z łączącego go z W. P. węzła obligacyjnego, została uregulowana. Natomiast pozostała do spłaty kwota, co należy jednoznacznie podkreślić, dotyczy w przeważającej mierze kosztów procesów, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniach toczących się z powództwa K. G. przeciwko W. P..

W tych okolicznościach nie sposób zgodzić się z twierdzeniami strony powodowej co zamiaru dłużnika wyzbycia się majątku w celu doprowadzenia do swojej niewypłacalności. Zwrócić przy tym należy uwagę na to, iż zasadniczym środkiem dowodowym, za pomocą którego strona powodowa zmierzała do wykazania, że dłużnik działał z zamiarem pokrzywdzenia wierzycieli, miał być dowód z zeznań W. P. w charakterze świadka. Pełnomocnik powoda argumentował mianowicie, że W. P. posiada najlepszą wiedzę w zakresie kondycji finansowej prowadzonego przez siebie przedsiębiorstwa w okresie poprzedzającym sfinalizowanie umowy darowizny i następującym po tym czasie. Dostrzeżenia jednak wymaga, że wniosek dowodowy w tym zakresie powód mógł zgłosić już na etapie pozwu, zważywszy, że w piśmie inicjującym szeroko odnosił się do kondycji finansowej W. P. w okresie, w którym rozporządził nieruchomością. Tymczasem w pozwie powód nawet nie wspomniął o tym środku dowodowym. Wniosek w tym zakresie, co słusznie zarzuciła I. A., powód złożył dopiero w momencie, gdy pozwana, która pierwotnie żądała przesłuchania W. P. w charakterze świadka (na okoliczność dobrej kondycji finansowej przedsiębiorstwa jej ojca oraz braku działania z zamiarem pokrzywdzenia wierzycieli), cofnęła go na rozprawie w dniu 11.02.2015r., z uwagi na zły stan zdrowia W. P.. Ostatecznie jednak sąd dopuścił dowód z zeznań świadka W. P.. Niemniej jednak świadek odmówił składania zeznań w sprawie (art. 261 § 1 k.p.c.). W ocenie sądu okoliczność ta pozostaje jednak bez znaczenia, skoro okoliczności objęte tezą dowodową strony powodowej zostały wyjaśnione w sposób wystarczający za pomocą innych środków dowodowych, a to w postaci opisanych już wyżej dokumentów obrazujących kondycję finansową przedsiębiorstwa (...). Z tej również przyczyny, nie zasługuje na uwzględnienie zgłoszone przez pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 11.02.2015r. zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c., a dotyczące wydania przez sąd postanowienia o dopuszczeniu dowodu z przesłuchania pozwanej w charakterze strony, przed przeprowadzeniem dowodu z zeznań świadka. Zresztą przesłuchanie strony pozwanej na rozprawie w dniu 11.02.2015r. odbyło się z uwagi na to, iż została ona w tym celu wezwana (k. 185). Niezasadnym było tym samym zobowiązanie pozwanej do stawienia się na kolejnej rozprawie.

Wbrew twierdzeniom powoda, za zasadnością powództwa nie przemawiała również okoliczność, że przeciwko W. P. toczyło się postępowanie przygotowawcze w sprawie o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. Jak bowiem słusznie zauważa strona pozwana, postępowanie to zostało umorzone już na etapie śledztwa (nigdy nie został sporządzony akt oskarżenia), albowiem prokurator nie dopatrył się w działaniach W. P. znamion czynu zabronionego, tj. niekorzystnego rozporządzenia mieniem zmierzającego do pokrzywdzenia wierzyciela K. G.. Co więcej, okoliczności ustalone w toku postępowania przygotowawczego przeciwnie, aniżeli chce tego strona powodowa, potwierdzają przebieg zdarzeń opisywany przez pozwaną, a w szczególności to, że rok po dokonaniu czynności prawnej darowizny na rzecz pozwanej, tj. w 2010r., dłużnik nabywał materiały budowlane od powoda i na bieżąco regulował wynikające z zakupu należności. To zaś niewątpliwie przeczy istnieniu zamiaru pokrzywdzenia wierzycieli.

Za chybiony, w ocenie sądu I instancji, uznać należy także zarzut zmierzający do wykazania, że o świadomości W. P. działania z pokrzywdzeniem wierzycieli istniejącej w dacie dokonania darowizny nieruchomości, świadczy okoliczność, że zaciągał on kredyty bankowe zabezpieczone następnie hipotekami, co oznacza, „posiadał wierzycielności i to w znacznej wysokości” (tak na str. 4 pozwu). Faktem notoryjnym jest, że podmioty prowadzące

działalność gospodarczą zaciągają kredyty na realizację zamierzeń gospodarczych. To jednak, co do zasady, w żaden sposób nie przekłada się na ich możliwości finansowe czy zdolność zaspokojenia wierzycieli. Powód natomiast nie wykazał, że w tym konkretnym przypadku jest inaczej. Należy w tym miejscu dodatkowo przypomnieć, że, jak twierdziła pozwana, kredyty zaciągane były na finansowane inwestycji realizowanych w głównej mierze w ramach zamówień publicznych, a po otrzymaniu wynagrodzenia całość kredytów spłacana była z wynagrodzenia uzyskanego od zamawiającego. Działalność związana z wykonywaniem robót w oparciu o zamówienie publiczne wymagała od W. P. pozyskania własnego kapitału, zaś wypłata wynagrodzenia następowała w transzach. Taka sytuacja miała zresztą miejsce również w przypadku umowy, którą W. P. zawarł z Gminą K. w dniu 29.03.2010r., a którego to faktu strona powodowa nie zakwestionowała (art. 230 k.p.c.).

Nie może również ostać się zarzut strony powodowej, wedle którego dłużnik poprzez darowiznę nieruchomości wyzbył się najcenniejszego składnika swojego majątku. Wskazać po pierwsze należy, że W. P. jest wraz z małżonką w dalszym ciągu użytkownikiem wieczystym gruntu i właścicielem posadowionych na gruncie budynków, objętych księgą wieczystą (...), o wartości około 1.500.000 zł, której to wartości powód nie kwestionował w toku niniejszego postępowania. Prawdą jest, co podkreśla powód, że przysługujące dłużnikowi prawo obciążone jest hipotekami powyżej sumy 1.200.000 zł, niemniej jednak, czego powód zdaje się z kolei nie zauważać, również nieruchomości, którą dłużnik rozporządził wraz z żoną w 2009r., była obciążana hipotekami. Jakkolwiek hipoteki – zwykła i kaucyjna – wpisane w dacie dokonania darowizny – wygasły, niemniej jednak, gdyby W. P. nie rozporządził nieruchomością, to prawdopodobnie byłaby ona obciążana kolejnymi hipotekami związanymi z udzielanymi dłużnikowi kredytami na działalność gospodarczą. Dostrzeżenia również wymaga, a czemu strona powodowa nie zaprzeczyła (art. 230 k.p.c.), że wartość darowanej nieruchomości w dacie sporządzenia umowy, była wielokrotnie niższa (350.000 zł), aniżeli wartość praw, które to pozostały w majątku dłużnika, co oznacza, że zarzut powoda w tym zakresie nie może zostać uwzględniony.

Niezasadna w ostatniej kolejności, okazała się teza strony powodowej dotycząca działania W. P. w charakterze pełnomocnika spółek (...) Sp. z o.o. oraz (...) Sp. z o.o. s.k., zawiązanych w 2012r. wspólnie z córką I. A., co miało świadczyć o tym, iż wskazane spółki stanowiły w istocie kontynuację poprzedniej działalności dłużnika i swoiste „przeniesienie rynku” (str. 5 pozwu). Zgodnie z oświadczeniem strony pozwanej, spółki zostały zawiązane przez pozwaną i jej matkę w związku z problemami zdrowotnymi W. P., który nie był w stanie prowadzić w dalszym ciągu działalności. Pozwana nie przejęła jednak żadnego majątku W. P., zaś sam dłużnik nie działa we wzmiankowanych spółkach i nie pełni w nich żadnych funkcji. Powyższe znajduje potwierdzenie w dokumentacji związanej z historią choroby dłużnika, dołączonej do akt sprawy, a z której wynika, że właśnie w 2012r., stan zdrowia W. P. uległ znacznemu pogorszeniu. Z kolei treść dokumentów złożonych wraz z pozwem (umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) sp. z o.o. w R. z dnia 06.02.2012r., k. 51-56; protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) sp. z o.o. w organizacji z siedzibą w R., k. 57-58, umowa spółki komandytowej (...) sp. z o.o. s.k. w R., k. 59-64), mająca świadczyć o kontynuowaniu przez dłużnika wyzbywania się majątku, świadczy de facto jedynie o tym, że uchwałą nadzwyczajnego zgromadzenia spółki (...) sp. z o.o. w organizacji z siedzibą w R. z dnia 06.02.2012r. W. P. został ustanowiony pełnomocnikiem spółki, następnie zaś, jako jej pełnomocnik, w tym samym dniu, stanął do umowy zawiązania spółki komandytowej (...) sp. z o.o. s.k. w R.. Z punktu widzenia rozstrzygnięcia wskazane dokumenty pozostają zatem bez znaczenia.

Mając na uwadze powyższe, sąd I instancji uznał żądanie pozwu za nieuprawnione, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu uzasadnia art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Na zasądzoną kwotę w wysokości 3.518,48 zł składają się należności z tytułu wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 2.400,00 zł (§ 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) oraz w kwocie 600 zł, zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 1 w/ w rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa w kwocie 17 zł [część IV załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej – Dz.U. Nr 225, poz. 1653 ze zm.), a także

należność tytułem zwrotu dojazdów na rozprawę pełnomocnika pozwanej w kwocie 501,48 zł (2 x 250,74 zł), zgodnie z dołączonym wykazem (k. 242), obliczona zgodnie z § 2 pkt 1 b” rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli, i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. 2002 poz. 271 ze zm.). Zasadność przyznania zwrotu przeciwnikowi kosztów dojazdu jego pełnomocnika potwierdza uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012r. w sprawie o sygn. akt III CZP 33/12. Sąd nie uwzględnił natomiast objętego wykazem żądania zwrotu opłaty za przejazd autostradą w kwocie 19,60 zł, albowiem strona powodowa powyższego nie udokumentowała.

Sąd nie uznał nadto za zasadne zasądzenia na rzecz pozwanej odrębnie kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zabezpieczającym, albowiem udział jej pełnomocnika w tym postępowaniu ograniczał się do złożenia odpowiedzi na zażalenie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia. W takim przypadku stronie należy się zwrot kosztów z tym związanych jedynie za postępowanie zażaleniowe (por. postanowienie SA w Krakowie z dnia 13.12.2012r., I Acz 1922/12), co też w niniejszej sprawie uczyniono.

Biorąc pod rozwagę poczynione ustalenia faktyczne, treść przywołanych przepisów prawa oraz przeprowadzone rozważania, należało orzec jak w wyroku.